

Better Energy A/S
Gammel Kongevej 60, 14. sal
1850 Frederiksberg C

§ 25-tilladelse til solcelleanlæg ved Lavensby, Nordborg

Sønderborg Kommune meddeler hermed tilladelse til etablering og drift af et solcelleanlæg ved Lavensby i Nordborg beliggende på følgende matrikler med ejerlav Lavensby, Havnbjerg: 510, del af 498, del af 731 og del af 13, samt på følgende matrikler med ejerlav Havnbjerg Ejerlav, Havnbjerg: 501, 206, 209 og 227. Tilladelsen meddeles efter miljøvurderingslovens¹ § 25 og meddeles på baggrund af bygherres ansøgning, den offentliggjorte miljøkonsekvensrapport samt eventuelle supplerende oplysninger og resultater af de høringer, der er foretaget.

Sønderborg Kommunes Byråd har den 26. august 2026 vedtaget, at der kan meddeles tilladelse til projektet.

Tilladelsen meddeles på de vilkår, som fremgår af nærværende afgørelse i afsnit 1 nedenfor.

1. Vilkår for tilladelsen

Bygherre skal etablere projektet inden for de fysiske og miljømæssige rammer og forudsætninger, som er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten. Projektet skal desuden gennemføres i overensstemmelse med de projektforsætnin-ger og afværgeforanstaltninger (se afgørelsens afsnit 5), hvor væsentlige af-værgetiltag er fastsat som vilkår i denne afgørelse, samt krav om overvågning (se afgørelsens afsnit 8).

Sønderborg Kommune meddeler tilladelse til projektet med følgende vilkår:

Landskab og visuelle forhold

1. Der skal etableres afskærmende beplantning omkring solcelleanlægget, som beskrevet i lokalplan nr. 1.2-7. Dvs. at der skal etableres minimum tre

¹ Lovbekendtgørelse nr.4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)
Vers. 1.0 21-08-2025, dihg

rækkers beplantningsbælter med en bredde på mindst 6 m. Mod syd og nord skal der dog etableres minimum seks rækkers beplantningsbælter med en bredde på minimum 10,5 meter.

2. Beplantningsbælterne skal udgøres af flere forskellige arter af buske og træer, som beskrevet i § 8.4 i lokalplan nr. 1.2-7. Der må ikke plantes invasive arter, jf. Miljøstyrelsens artsliste.
3. Der kan opføres et midlertidigt trådhegn på udvendig side af beplantningsbælterne, som skal sikre beplantningsbælternes opvækst. Det midlertidige trådhegn skal nedtages, når Sønderborg Kommune vurderer, at beplantningsbæltet er vokset over vildtets bidehøjde.
4. Anlæggets ejer skal foretage besigtigelse af de nye levende hegn i forår/sommer, og sikre at de levende hegn opretholder deres bredde og er i god vækst. Besigtigelsen skal i de første tre vækstsæsoner foretages mindst 1 gang årligt. Herefter foretages besigtigelsen minimum hvert 3. år. Besigtigelsen skal dokumenteres til Sønderborg Kommune. Kravet om besigtigelse er gældende indtil Sønderborg Kommune meddeler, at det ikke længere er påkrævet.
5. Træer og buske i beplantningsbælterne, som enten er udgået eller som fældes på grund af sygdom eller ælde, skal erstattes ved nyplantning umiddelbart efter fældning.

Natur, fauna og beskyttede arter

6. Solcelleanlæg med tilhørende tekniske installationer og beplantning skal placeres i en afstand på minimum 10 m fra § 3-beskyttede naturtyper.
7. Solcelleanlæg, transformere og beplantning skal placeres i en afstand på minimum 2 m fra beskyttede diger samt minimum 5 m på sydlig side af beskyttede øst-vestgående diger.
8. Der skal etableres en nord/syd gående vildtkorridor gennem projektområdet i en bredde af minimum 35 meter, som beskrevet i miljøkonsekvensrapporten og lokalplan nr. 1.2-7.
9. Hvis anlægsarbejdet foregår i perioden fra 1. marts til 31. oktober, skal der inden anlægsarbejdet igangsættes etableres paddehegn med paddehop omkring relevante lokaliteter efter principperne beskrevet i miljøkonsekvensrapporten. Dette gælder både inden for projektområdet og ifm. etablering af nettilslutningskablet.
10. Paddehegn skal overholde følgende:
 - a) Være mindst 40 cm høje.
 - b) Slutte helt tæt ved jorden.

- c) Overkant udformes, så padder forhindres i at forcere hegnet.
 - d) Etableres med U-formerede slutninger.
 - e) Etableres med jordramper på indersiden af hegnet, så padder kan komme ud men ikke ind.
 - f) Der skal være 20 m afstand mellem ramperne og de skal anlægges med minimumhældning $a=2$.
 - g) Paddehegn og ramper må ikke være tilgroet med vegetation.
11. Bygherre skal udarbejde en procedure, der sikrer, at deres tilsynsførende samt entreprenører og personale i marken er bekendt med foranstaltningerne af hensyn til padder efterleves, vedligeholdes og dokumenteres. Proceduren skal godkendes af tilsynsmyndigheden (Sønderborg Kommune) inden anlægsarbejdet igangsættes.
12. Eksisterende læhegn og træer inden for projektområdet skal bevares. Dette er ikke til hinder for almindeligt vedligehold. Der kan efter aftale med Sønderborg Kommune fældes træer og læhegn i forbindelse med nødvendige digegennembrud.
13. I forbindelse med ansøgning om dispensation til digegennembrud skal bygherre redegøre for den præcise placering af gennembruddene og for at der ikke fjernes flagermusegnede træer.
14. Beskæring af træer og eventuel fældning af træer jf. vilkår 12 skal ske udenfor fuglenes primære yngleperiode.
15. Det nye naturområde mod nord skal holdes lysåbent. Dette skal ske enten ved græsning eller ved slåning 1-2 gange årligt udenfor risikoperioden for rålam og hovedblomstringstiden i maj-juni måned.
16. Ved kabellægningen skal der anvendes styret underboring eller lignende anlægsmetode ved særligt følsomme arealer, f.eks. ved krydsning af beskyttede vandløb, naturtyper og diger.

Friluftsliv

17. Senest et år efter ibrugtagning af anlægget, skal der fremsendes dokumentation til Sønderborg Kommune for, at de friluftsmæssige faciliteter, som beskrevet i §§ 5 og 6 i lokalplan nr. 1.2-7, er etableret.

Refleksioner

18. Der skal anvendes antirefleks-behandlede solcellepaneler, for at mindske påvirkning som følge af genskin.

Trafikale forhold

19. I anlægsfasen skal den primære vejadgang ske via Kvanløkke og Ærvej, samt en midlertidig vejføring fra Ærvej til Skovvej, som beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Grundvand og overfladevand

20. Det er ikke tilladt at anvende gødning, pesticider eller andre bekæmpelsesmidler på arealerne.
21. Solcelleanlæg og tilhørende transformere må ikke medføre risiko for forurening af jord og grundvand, herunder udvaskning af PFAS-stoffer og olie. Det skal dokumenteres, at de konkrete paneltyper, der anvendes i solcelleanlægget, ikke afgiver PFAS-stoffer, der kan udvaskes til jord og grundvand, som overstiger niveau svarende til PFAS-nedfald fra luften (baggrunds niveauet). Dokumentationen skal foreligge i forbindelse med ansøgning om byggetilladelse, og skal rekvireres fra et uvildigt godkendt/akkrediteret firma, som f.eks. Danmarks Tekniske Universitet DTU.
22. Solcelleanlægget skal efterses for skader i forbindelse med ekstreme vejrhændelser. Dette skal ske umiddelbart efter vejrhændelsen.
23. Skadede solpaneler udskiftes og fjernes fra området umiddelbart efter konstatering af skaden, så det forhindres, at defekte solpaneler kan udgøre en risiko for udvaskning af miljøfremmede stoffer og PFAS.
24. Rengøring af solcellepanelerne skal ske med rent vand uden brug af kemikalier.
25. Tekniske installationer der indeholder olie, herunder stepup-transformer, distributionstransformere og centralinvertere, skal være installeret med olieopsamlingskar som kan rumme mængden af den indeholdte olie, således evt. lækage opsamles. Opsamlingskarrene skal være udstyrede med niveaufølere og være tilkoblet et alarmsystem.
26. Overfladevand fra tekniske installationer der indeholder olie skal håndteres i overensstemmelse med følgende muligheder:

- a) Hvis de tekniske installationer etableres utilgængeligt for regnvand, for eksempel overdækkede med tag eller som en bygning, afstrømmer og nedsiver regnvand inden for projektområdet.
 - b) Hvis de tekniske installationer etableres tilgængeligt for regnvand, skal der sikres kontrolleret afledning af regnvand til sandfang og olieudskiller. Afledning af regnvand kræver tilladelse fra Sønderborg Kommune.
27. Boremudderprodukter, der anvendes i forbindelse med bygge- og anlægsarbejderne, skal være fri for stoffer, der i den aktuelle mængde kan forurene jorden, grundvandet, eller overfladevandet. Dokumentation herfor skal sendes til Sønderborg Kommune senest 3 måneder før det pågældende produkt tages i anvendelse.

Ulykker/brand

28. Bygherre og bygherres entreprenør skal udarbejde en beredskabsplan inden anlægsarbejdet påbegyndes. Beredskabsplanen har til formål at minimere risikoen for spild af olie samt at sikre korrekt håndtering i tilfælde af spild af olie og i tilfælde af blowout i forbindelse med styret underboring.
29. Der skal udarbejdes en beredskabsplan for solcelleanlægget inden solcelleanlægget tages i brug. Planen skal som minimum indeholde følgende:
- a) Alarmering
 - b) Adgangsveje for beredskabet
 - c) Adgang til slukningsvand
 - d) Håndtering af slukningsvand
 - e) Mulighed for at slukke strømmen inkl. kontaktpersoner herfor
 - f) Oprydning efter brand
 - g) Afstandsforhold

Beredskabsplanen skal opdateres minimum hvert andet år. Beredskabsplanen og efterfølgende opdateringer skal sendes til Beredskab Sønderborg og Sønderborg Kommune til godkendelse.

Øvrige

30. Ved ophør af solcelleanlæggets drift skal alle bygninger, anlæg og installationer, herunder transformerstation, interne veje, vildthege og kabler, fjernes af grundejer. Reetablering skal ske senest et år efter driften er ophørt.

2. Baggrund

Sønderborg Kommune har den 13. maj 2024 modtaget ansøgning om etablering og drift af et solcelleanlæg ved Lavensby, Nordborg (bilag 1). Arealet for det samlede anlæg udgør ca. 96 ha, og består af et areal på ca. 70 ha med solcelleanlæg og tekniske installationer, mens resten af området friholdes til

natur- og friluftsmæssige formål. Anlægget forventes at producere ca. 100.000 MWh grøn strøm pr. år, svarende til elforbruget for ca. 22.000 husstande.

Projektet er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, punkt 3a): *Industrialnæg til fremstilling af elektricitet, damp og varmt vand (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).*

Bygherre har anmodet Sønderborg Kommune om, at projektet skal undergå en miljøvurdering jf. lovens § 19, stk. 4. Projektet skal derfor igennem en miljøvurderingsproces og der skal udstedes en § 25-tilladelse før projektet kan realiseres, jf. lovens § 15, stk. 1, nr. 3.

Sønderborg Kommune har i perioden fra den 28. juni 2024 til den 2. august 2024 afholdt første offentlighedsfase i forbindelse med afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold for projektet. Afgrænsningen er i relevant omfang blevet tilrettet på baggrund af høringssvarene, og en oversigt over alle indkomne høringssvar og Sønderborg Kommunes bemærkninger til disse er samlet i afgrænsningsnotatet, der er vedlagt som bilag til denne afgørelse (bilag 2).

Efter afgrænsningsnotatet har været i høring, har bygherre haft ønske om at tilføje en mulighed for at solcellepanelerne enten sættes på faste stativer – som det oprindelige projekt bestod i – eller enkeltaksede trackere. På den baggrund er der foretaget enkelte ændringer i afgrænsningsskemaet efterfølgende. Sønderborg Kommune vurderer, at disse ændringer ikke medfører at der skal foretages en ny offentlig høring, da det ikke ændrer ved projektets mulige påvirkninger på miljøet.

Sideløbende med miljøvurdering af det konkrete projekt er der udarbejdet kommuneplantillæg nr. 2 og lokalplan nr. 1.2-7, som muliggør teknisk anlæg i form af solcelleanlæg inden for området. Kommuneplantillægget og lokalplanen er endeligt godkendt af Sønderborg Kommune den 26. august 2026.

3. Beskrivelse af projektet

Projektet omfatter et jordbaseret solcelleanlæg, som forventes at kunne producere cirka 100.000 MWh strøm årligt, svarende til elforbruget for cirka 22.000 husstande. Elproduktionen er grøn og vil bidrage positivt til såvel kommunale som nationale mål for den grønne omstilling, idet solcelleanlægget vil spare klimaet for skadelige emissioner.

Projektområdet omfatter matr.nr. 206, 209, 227, 501, 510 samt del af matr.nr. 498 Havnbjerg Ejerlav, Havnbjerg og dele af matr.nr. 13 og 731 Lavensby, Havnbjerg. Projektområdets placering og afgrænsning fremgår af Figur 1.

Figur 1: Projektområdets placering og afgrænsning ved Lavensby, Nordborg.

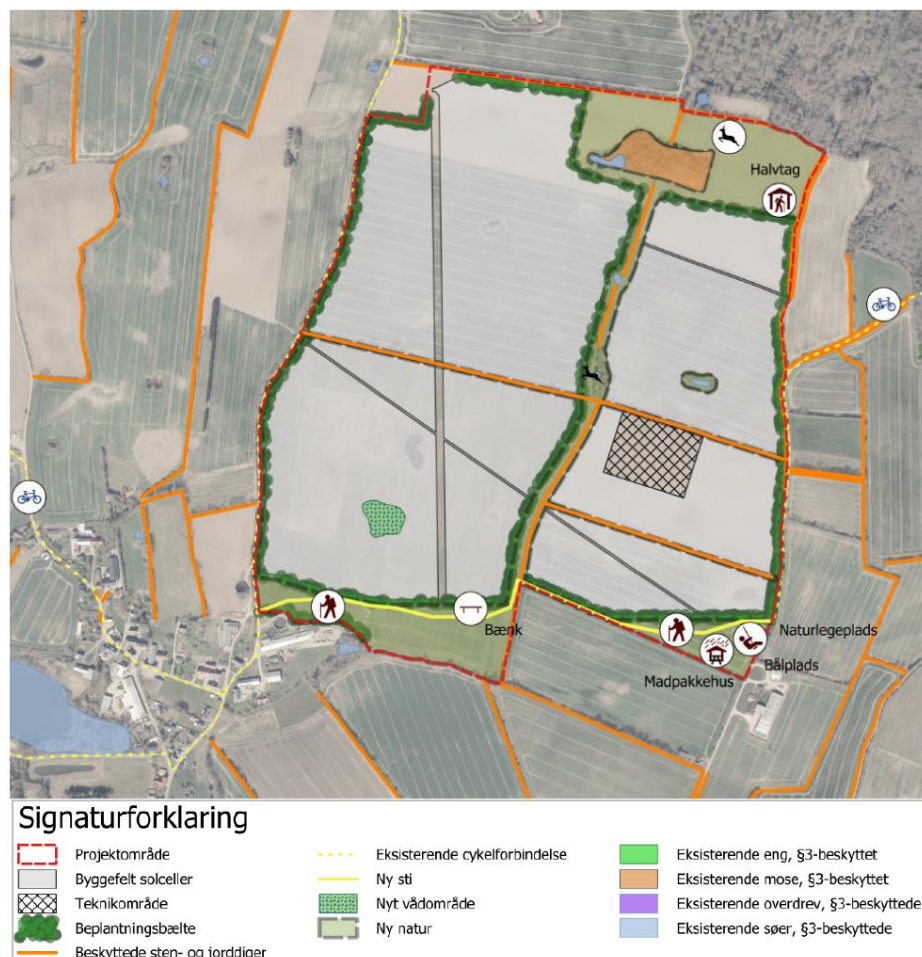
Projektområdet udgør et areal på cirka 96 ha, som er beliggende i landzone og i dag anvendes til landbrugsformål i form af dyrkningsjorder i omdrift. Arealet, hvor der etableres solcelleanlæg med tekniske installationer, udgør cirka 70 ha, mens resten friholdes til natur- og friluftsmæssige formål. På Figur 2 fremgår en oversigt over projektområdets indretning.

Projektet indebærer følgende:

- *Solcellepaneler*, som opstilles i parallelle rækker som sydvendte eller øst-vestvendte på piloterede stålstativer. Panelerne vil enten være monteret på faste stativer med en hældning eller på stativer, som følger solen og gradvist vipper fra øst mod vest hen over dagen, et såkaldt trackersystem.
- *Invertere og transformere*. Invertere er mindre bokse der etableres under solcellepanelerne, som forbindes til et mindre antal distributionstransformere der placeres spredt inden for projektområdet. Alternativt kan der etableres et antal centralinvertere, som indeholder både inverter og transformer, og ligeledes placeres spredt inden for projektområdet. Maksimal højde af transformere og centralinvertere er 3,5 m.
- *Step-up transformer*, som skal koble strømmen til elnettet. Step-up transformeren etableres inden for teknikområdet og har en maksimal højde på 8,5 m.
- *Batterianlæg* til energiopbevaring etableres inden for teknikområdet f.eks. i fritstående lukkede containere, der kan have en højde på op til 4 m.
- *Interne veje* inden for projektområdet til service af anlægget. Vejadgang vil ske fra Skovvej.
- *Ubebyggede arealer* under solcellerne vil blive tilsået med græs og/eller urter og påtænkes afgræsset med får eller vedligeholdet maskinelt.

Driften af arealerne vil være efter økologiske principper uden brug af sprøjtemidler.

- *Beplantningsbælter* etableres omkring solcelleanlægget med henblik på at mindske den visuelle påvirkning for omgivelserne. I udvikset tilstand vil beplantningsbælterne være tætte og mindst 6 m høje.
- *Ny natur* i form af en vildtkorridor for større dyr samt nye naturarealer i den nordlige del af projektområdet på cirka 6 ha omkring den eksisterende mose i sammenhæng med Havnbjerg Skov.
- *Friluftsmæssige tiltag* i form af blandt andet en sti i den sydlige del af området i sammenhæng med en ny blomstereng. Herudover etableres for eksempel infotavler, naturlegeplads og madpakkehus med bålplads.

Figur 2: Oversigt over projektområdets indretning.

Derudover skal der etableres et kabeltrace, som skal forbinde solcelleanlægget med det overordnede elnet via en transformerstation beliggende ca. 2 km fra projektområdet ved Danfoss. Kabeltraceet nedgraves i en gravet rende på 0,4 m i bredden. På Figur 3 fremgår et kort med en undersøgelseskorrridor på 50 m i bredden, som kabeltraceet placeres inden for.

Figur 3: Kort med undersøgelseskorrider med en bredde på 50 m. Kabeltraceet placeres inden for undersøgelseskorrideren. Korridoren går fra solcelleanlæggets stepup-transformer til en transformerstation ved Danfoss.

4. Alternativer

Miljøkonsekvensrapporten beskriver referencescenariet, som er det scenarie, hvor projektet ikke gennemføres og de eksisterende forhold videreføres. Det vil sige, at projektområdet fortsat anvendes til primært landbrugsmæssig drift.

På grund af solcelleanlæggets størrelse er det vanskeligt at finde alternative placeringer, som ikke vil berøre andre miljømæssige hensyn negativt. På den baggrund vurderes det, at der ikke er andre rimelige og realistiske alternativer til den valgte placering. Høring af offentligheden og berørte myndigheder har ikke ført til vurdering af alternative placeringer.

5. Projektforudsætninger og afværgeforanstaltninger

§ 25 tilladelsen meddeles på baggrund af forudsætningen om, at projektet etableres i overensstemmelse med følgende dokumenter:

- Bygherres ansøgning af 13. maj 2024.
- Bygherres miljøkonsekvensrapport af 29. december 2025.
- Høringssvar modtaget i forbindelse med de offentlige høringer. Høringerne er foretaget i perioderne fra den 28. juni 2024 til den 2. august 2024 i forbindelse med høring af afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens

indhold samt i perioden den 5. februar 2026 til den 7. maj 2026 i forbindelse med høring af miljøkonsekvensrapporten og udkast til § 25-tilladelse.

- Kommuneplantillæg nr. 2
- Lokalplan nr. 1.2-7

Jævnfør miljøkonsekvensrapporten har bygherre indarbejdet en række projektforsættninger og afværgende foranstaltninger, med henblik på at mindske eventuelle påvirkninger af projektet på omgivelserne. Disse tiltag er i relevant omfang fastsat som vilkår i § 25-tilladelsen.

6. Habitatbekendtgørelsen

Der er udarbejdet en væsentlighedsvurdering for relevante Natura 2000-områder jf. habitatbekendtgørelsen som en del af miljøkonsekvensrapporten.

Det drejer sig om Natura 2000-område N104 og Natura 2000-område N197, som ligger hhv. 4,3 km og 900 m fra projektområdet. Grundet afstanden til Natura 2000-områderne, projektets karakter og at projektområdet ikke er et egnet habitat for arterne på udpegningsgrundlaget for N104 og N197, vurderes det at en væsentlig påvirkning af disse arter kan udelukkes i både anlægs- og driftsfasen. Der er på den baggrund ikke udarbejdet en konsekvensvurdering.

Desuden er der som en del af miljøkonsekvensrapporten udarbejdet vurderinger af projektets påvirkning af bilag IV-arter. For alle bilag IV-arter, herunder padder og flagermus, vurderes det at der er en ubetydelig påvirkning i anlægsfasen og enten en ubetydelig, ingen eller positiv påvirkning i driftsfasen. Der er i den forbindelse blandt andet lagt vægt på følgende: At der etableres og vedligeholdes paddehegn i anlægsfasen, at der i anlægsfasen holdes passende respektafstand til § 3-områder og til beskyttede diger, blandt andet af hensyn til padder, og at flagermusegnede træer bevares.

7. Begrundelse for vilkår

Sønderborg Kommunes afgørelse meddeles på baggrund af miljøkonsekvensrapportens vurderinger.

I de følgende afsnit bliver hvert emne, der er afgrænset ind i miljøkonsekvensrapporten gennemgået, og der gives en begrundelse og vurdering af de fastsatte vilkår.

Landskab og visuelle forhold samt kulturarv

Solcelleanlægget placeres i et landskab, der vurderes at være forholdsvis robust overfor større tekniske anlæg. Der er som en del af miljøkonsekvensrapporten udarbejdet visualiseringer af solcelleanlægget fra 13 forskellige foto-standpunkter. En central forudsættning for at projektet ikke medfører en væsentlig påvirkning er, at der etableres beplantningsbælter omkring anlægget, som efter 7-10 år forudsættes at være udvokset. Der er derfor stillet vilkår til den afskærmende beplantning (vilkår 1), artssammensætningen af

beplantningen (vilkår 2) samt løbende besigtigelse af beplantningen (vilkår 4) og vilkår om erstatning af beplantning i tilfælde af, at de nye træer senere går ud eller skal fældes (vilkår 5). Derudover er der af hensyn til den landskabelige påvirkning stillet vilkår om, at det midlertidige trådhegn der kan etableres på udvendig side af beplantningsbælterne for at sikre beplantningsbælternes opvækst, skal fjernes når beplantningen af vokset over vildtets bidehøjde (vilkår 3).

For følgende forhold er der vurderet enten en ubetydelig eller lille påvirkning som følge af projektet: Kulturarv i anlægsfasen, påvirkning i driftsfasen på hhv. kommuneplanudpegninger af større sammenhængende landskaber og af bevaringsværdige landskaber, kystnærhedszonen, skovbyggelinjen, geologiske interesseområder og fredede fortidsminder. Sønderborg Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille vilkår i den sammenhæng, da det er en forudsætning at projektet indrettes i overensstemmelse med lokalplan nr. 1.2-7, som sikrer at påvirkningen ikke vil være større end det vurderede.

Det er vurderet, at påvirkningen af beskyttede diger i driftsfasen er middel, da digerne på trods af respektafstande vil blive sværere at få øje på i landskabet. Sønderborg Kommune vurderer, at projektet har tilpasset sig mest muligt ved, at der er indarbejdet respektafstande på minimum 2 m fra beskyttede diger samt minimum 5 m på sydlig side af beskyttede øst-vestgående diger, hvilket er stillet som vilkår 7 (fremgår af vilkår om natur, flora og fauna). Sønderborg Kommune vurderer, at dette sikrer den biologiske værdi af diget, som kan udgøre levested for særligt padder.

Natur, fauna og beskyttede arter

Der er inden for projektområdet både flere områder der er beskyttede jf. naturbeskyttelseslovens § 3 samt flere diger, som blandt andet er beskyttede ud fra deres biologiske værdier. For at sikre en ubetydelig påvirkning af § 3-områderne og digernes biologiske værdi, stilles der vilkår om respektafstande til dem, jf. vilkår 6 og 7.

Af hensyn til både større og mindre pattedyr, er der som en del af projektet forudsat etablering af en 35 m bred vildtkorridor gennem projektområdet. Vilkår 8 sikrer, at denne skal etableres, da den er en væsentlig forudsætning for vurdering af påvirkning af pattedyr i driftsfasen.

I miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at der inden for projektområdet kan forekomme flere arter samt yngle- og/eller rasteområder for arter, der er beskyttede jf. habitatdirektivets bilag IV (bilag IV-arter), herunder padder og flagermus. Vilkår 9, 10 og 11 sikrer etablering og vedligehold af padderhegn i anlægsfasen, så der på den baggrund vurderes at være en ubetydelig påvirkning af padder. Vilkår 12 og 13 er stillet af hensyn til flagermus og sikrer, at træer og hegn, herunder flagermusegnede træer og hegn, vil blive bevarede, også i

forbindelse med digegennembrud. I anlægsfasen vil der forekomme impulsstøj som følge af ramning af stativer.

Vilkår 14 sikrer at beskæring af træer sker uden for fugles primære yngleperiode, for at der ikke sker udbredt død af småfugleunger.

Der stilles vilkår om drift af naturområdet mod nord så det holdes lysåbent, jf. vilkår 15, da det vil sikre de bedste betingelser for at området udvikler sig i en positiv retning i forhold til naturen, som det er vurderet at ske jf. miljøkonsekvensrapporten.

Desuden stilles vilkår 16 om anvendelse af styret underboringer ved kabeltraaceets krydsning af særligt følsomme steder, da det er en væsentlig forudsætning for vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten.

Friluftsliv

Projektområdet er beliggende i et område, der hverken rummer officielle stier eller andre friluftsmæssige interesser. Som en del af projektet etableres der en række friluftsmæssige tiltag inden for projektområdet, der fremgår af §§ 6 og 7 i lokalplan nr. 1.2-7. Disse friluftsmæssige tiltag er bl.a. et nyt naturområde i den nordøstlige del af projektområdet og en ny sti i den sydlige del af projektområdet mellem Arnbjergvej og Skovvej. Derudover etableres et område i den sydøstlige del af projektområdet med madpakkehus, udendørs bålplads og naturlegeplads. Vilkår 17 sikrer, at bygherre inden for et år skal dokumentere, at §§ 6 og 7 i lokalplan nr. 1.2-7 er opfyldt, da det er en væsentlig forudsætning for vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten.

Refleksioner

Solcellepaneler kan give anledning til genskin, som kan være til gene for omgivelserne og flytrafikken, da solcelleanlægget er placeret inden for indflyvningszonen omkring Sønderborg Lufthavn. I miljøkonsekvensrapporten er det vurderet, at sandsynligheden for refleksion af direkte sollys i flybanen er minimal. En forudsætning for denne vurdering er, at solcellepanelerne antirefleksbehandles, hvilket fastsættes som vilkår 18.

Støj

Der er vurderet på solcelleanlæggets påvirkning af støj i driftsfasen på omgivelserne ud fra støjberegninger. Beregningerne er lavet i forhold til de nærmeste beboelsesejendomme og viser, at grænseværdien for støj overholdes med stor margin i både dag-, aften- og natperioden. I forhold til lavfrekvent støj er det primært step-up transformeren i teknikområdet, der kan medføre gener i omgivelserne. Med en afstand på mere end 500 m fra transformeren til nabo-beboelser, viser beregninger at der ikke vil være en påvirkning. Sønderborg Kommune vurderer på den baggrund, at der ikke er behov for at stille vilkår vedr. støj.

Trafikale forhold

Anlægsfasen af solcelleanlægget medfører øget trafik i lokalområdet. For at sikre, at anlægstrafikken ikke skal gennem Lavensby, etableres der som en del af projektet en midlertidig vejføring fra Skovvej til Ærvej, hvilket stilles som vilkår 19 til tilladelsen.

Grundvand og overfladevand

En del af projektområdet ligger inden for indvindingsoplandene til henholdsvis Lavensby, Langesø og Ny Havnbjerg Vandværk. Etablering af solcelleanlægget medfører, at arealanvendelsen ændres fra konventionel landbrugsdrift, hvilket vurderes at være positivt i forhold til indvindingsoplandene. Solcellepanelerne er belagt med glas på både over- og undersiden, så potentielle PFAS-stoffer eller andre problematiske stoffer i panelerne vil have meget svært ved at blive udvasket, så længe solcellepanelet er intakt.

For at sikre, at solcelleanlægget ikke udgør en risiko for grundvandet i forhold til PFAS, stilles vilkår 21, så det dokumenteres, at anlægget ikke frigiver PFAS. Vilkår 22 og 23 sikrer at der ikke vil være en påvirkning af PFAS i driftsfasen som følge af defekte solcellepaneler, da panelerne skal efterses efter ekstreme hændelser og defekte paneler skal udskiftes hurtigst muligt.

For yderligere at sikre mod en påvirkning af grundvandsressources stilles vilkår 20 om, at der ikke må anvendes gødning, pesticider eller andre bekæmpelsesmidler på arealerne, samt vilkår 24 om at der til rengøring af solcellepanelerne kun må anvendes rent vand uden brug af kemikalier.

Vilkår 25 sikrer, at solcelleanlæggets tekniske installationer der indeholder olie installeres med opsamlingskar, og at disse installeres med niveaufølere tilkoblet et alarmsystem, så jord og grundvand ikke påvirkes af eventuel lækage. Vilkår 26 sikrer korrekt håndtering af overfladevand fra installationer, der indeholder olie. Begge vilkår er væsentlige forudsætninger for vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten og er i overensstemmelse med det beskrevne.

Desuden stilles vilkår 27 om dokumentation for boremudder for at sikre, at dette ikke påvirker jord og grundvand i forbindelse med styrede underboringer.

Klima og luft

Der er i miljøkonsekvensrapporten foretaget vurdering af projektets påvirkning på klimaet i driftsfasen. Der vurderes ikke at være behov for at stille vilkår i den sammenhæng.

Ulykker/brand

Anlæg af solcelleanlægget kan være forbundet med risiko for oliespild. Derudover anvendes styret underboring som kan medføre blow out. For at minimere risikoen for spild og sikre korrekt håndtering i tilfælde af oliespild og blow out

stilles vilkår 28 om, at der skal udarbejdes en beredskabsplan inden anlægsarbejdet påbegyndes.

I driftsfasen er der risiko for brand, særligt i forbindelse med batterioplaget. Derfor stilles vilkår 29 om, at der skal udarbejdes en beredskabsplan inden anlægget, tages i brug, og at denne skal opdateres mindst hvert andet år.

Øvrige forhold

Vilkår 30 sikrer at solcelleanlægget med tilhørende installationer fjernes og re-etableres ved ophør af driften, som forudsat i miljøkonsekvensrapporten.

8. Begrundelse for overvågning

Da det er vurderet, at projektet ikke medfører væsentlige negative indvirkninger på miljøet, fastsættes der ikke vilkår om overvågning i denne tilladelse.

9. Offentlig høring

Sønderborg Kommune har i perioden fra den 5. februar 2026 til den 7. maj 2026 afholdt anden offentlighedsfase, hvor et udkast til § 25-tilladelsen sammen med miljøkonsekvensrapporten har været i høring ved berørte myndigheder, interessenter og offentligheden. I samme periode har udkast til kommuneplantillæg nr. 2 og lokalplan nr. 1.2-7 med tilhørende miljørapport også har været i høring.

I løbet af høringsperioden er der indkommet syv bemærkninger til planforslagene, § 25-tilladelsen og miljøvurderingsrapporten. Høringssvarene og Sønderborg Kommunes bemærkninger hertil fremgår af dokumentet *Høringsnotat over indkomne bemærkninger*, der er vedlagt som bilag 3 til denne afgørelse. Høringssvarene har ikke givet anledning til ændring af § 25-tilladelsen.

10. Partshøring

Miljøkonsekvensrapporten, udkast til § 25-tilladelsen og bygherres ansøgning inkl. bilag har indgået i den offentlige høring jf. miljøvurderingslovens § 35. Desuden er relevante parter hørt ved særskilt henvendelse, jf. forvaltningslovens § 19. Bemærkninger fra høringen og kommunens svar herpå kan ses i det vedlagte høringsnotat (bilag 3).

11. Gyldighed

En § 25-tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden for 3 år efter at den er meddelt, jf. miljøvurderingsloven § 39.

12. Eventuelle ændringer af projektet

Udgangspunktet for § 25-tilladelsen er det projekt, som er anmeldt og beskrevet i miljøkonsekvensrapporten. Foretages der ændringer i projektet eller væsentlige afvigelser i forudsætningerne, der kan medføre risiko for væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, er forholdet omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, pkt. 13 a: *"Ændringer eller udvidelser af projekter i bilag 1 eller bilag 2, som allerede er godkendt, er udført eller er ved at blive udført, når de*

kan have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet (ændringer eller udvidelser, som ikke i sig selv er omfattet af bilag 1)". Better Energy er forpligtet til at anmelde sådanne ændringer eller afvigelser til Sønderborg Kommune, så forholdet kan undergå en screening for miljøvurderingspligt.

13. Andre tilladelser

Denne afgørelse erstatter ikke tilladelser og godkendelser efter anden lovgivning. Projektet forudsætter derfor, at de nødvendige tilladelser og godkendelser efter anden lovgivning er indhentet, f.eks. byggetilladelse til udførelse af anlægs- og byggearbejder.

14. Offentliggørelse

§ 25-tilladelsen, ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten med bilag offentliggøres på Sønderborg Kommunes hjemmeside den 18. september 2026.

15. Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af enhver med retlig interesse i sagens udfald samt af landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer, jf. miljøvurderingslovens § 50.

Du kan klage via Klageportalen, som du finder via <https://kpo.naevneneshus.dk>. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr som fremgår af www.naevneneshus.dk. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside.

Gebyret bliver tilbagebetalt hvis:

- klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Gebyret bliver dog ikke tilbagebetalt, hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse, som følge af den tid, der er medgået til klagenævnets sagsbehandlingstid.

Klagen skal være indtastet i Klageportalen senest fire uger efter offentliggørelsen af afgørelsen dvs. den 16. oktober 2026.

16. Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge Miljøvurderingslovens § 54 stk. 1 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

Venlig hilsen

Ditte Schrøder Haagensen

Telefon 27 90 58 09

dihg@sonderborg.dk

BILAGSOVERSIGT

Bilag 1	Bygherres ansøgning og projektbeskrivelse af 13. maj 2024
Bilag 2	Miljøkonsekvensrapport af 29. december 2025
Bilag 3	Opsamling af høringssvar fra offentlighedsperioden d. 09.04.2026 - 07.05.2026